

Tal og fakta 2015

Innhald	29
Barnevern	29
Sosiale tenester	31
Tilsyn	31
Klager	32
Helse- og omsorgstenester	32
Planlagt tilsyn	32
Hendingsbasert tilsyn	33

Klagesaker om manglande oppfylling av rettar i helse- og omsorgstenesta	34
Rettstryggleik ved bruk av tvang og makt	34
Tilsynssaker behandla av Statens helsetilsyn	36
Undersøkingseininga	38
Tilsyn med handtering av blod, celler, vev og organ..	38
Folkehelse	39
Rekneskap og personell	39

Innhald

Denne delen av Tilsynsmeldinga tek for seg sentrale oppgåver som fylkesmennene og Statens helsetilsyn utfører som tilsynsorgan og klageinstans. I årsrapporten frå Statens helsetilsyn og på nettstaden www.helsetilsynet.no finn de også meir informasjon om temaene og detaljert statistikk for dei ulike tilsynsområda.

Barnevern

Fylkesmennene fører tilsyn med dei kommunale barnevernstestene, barneversinstitusjonane, omsorgssentra for mindreårige (under 15 år) som har søkt asyl, og sentra for foreldre og barn, i tillegg til Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat). Som ein del av tilsynet fører fylkesmennene

Tabell 1 Tilsynssaker barnevern, tal på avslutta saker 2013–2015

Fylkesmannen i	Avslutta i 2013	Avslutta i 2014	Avslutta i 2015	Saker i 2015 med eitt eller fleire påpekt lovbro
Østfold	27	22	20	50%
Oslo og Akershus	72	77	139	35%
Hedmark	27	38	44	61%
Oppland	15	41	36	36%
Buskerud	40	49	43	33%
Vestfold	38	22	24	58%
Telemark	21	12	39	31%
Aust-Agder	15	10	17	47%
Vest-Agder	47	39	29	38%
Rogaland	36	62	81	49%
Hordaland	62	60	69	32%
Sogn og Fjordane	20	31	27	56%
Møre og Romsdal	27	25	24	29%
Sør-Trøndelag	39	24	30	33%
Nord-Trøndelag	27	28	33	48%
Nordland	37	44	47	43%
Troms	48	62	30	50%
Finnmark	11	41	22	41%
Heile landet	609	687	754	41%
I tillegg avslutta utan vurdering	163	161	211	

Tabell 2 Vurderte reglar i dei avslutta tilsynssakene mot barnevernstenestene og barneversinstitusjonane, 2015

Vurderte lovreglar	Talet på gonger vurdert	Påpekt lovbro
Barnevernsteneste (kommunal)	1273	43%
Bvl. § 1-3 andre ledd Ettervern	29	4
Bvl. § 1-4 Krav til forsvarlighet	232	95
Bvl. § 2-1 Kommunens oppgaver	13	10
Bvl. § 4-2 Meldinger til barneverntjenesten	61	23
Bvl. § 4-3 Rett og plikt for barneverntjenesten til å foreta undersøkelser	160	62
Bvl. § 4-4 Hjelpetiltak for barn og barnefamilier	98	32
Bvl. § 4-5 Oppfølging av hjelpetiltak	79	47
Bvl. §§ 4-6, 4-9 og 4-25 Midlertidige og foreløpige vedtak	14	2
Bvl. § 4-15 tredje ledd Plan for barnets omsorgssituasjon	15	8
Bvl. § 4-16 Oppfølging av vedtak om omsorgsovertakelse	102	27
Bvl. § 4-22 Fosterhjem	65	30
Bvl. § 6-1 Anvendelse av forvalningsloven	61	36
Bvl. § 6-3 Barns rettigheter under saksbehandlingen	95	36
Bvl. § 6-4 første ledd Innhenting av opplysninger	10	5
Bvl. § 6-7a Tilbakemelding til melder	28	20
Bvl. § 6-9 Frister	43	33
Bvl. § 7-10 annet ledd. Barneverntjenestens innledning til sak	8	5
Bvl. Andre plikter	160	71
Barneversinstitusjon*	66	39%
Bvl. § 1-4 Krav til forsvarlighet	24	8
Bvl. §§ 5-9/5-9a Rettigheter under opphold i institusjon*	34	16
Bvl. Andre plikter	8	2
Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat)	33	73%
Bvl. § 1-4 Krav til forsvarlighet	11	9
Bvl. § 2-3 annet ledd Bistand ved plassering av barn	14	10
Bvl. Andre plikter	8	5
Sum vurderingsgrunnlag	1372	596
Sum saker vurderingane er fordele på	754	
Sum saker med minst eitt påpekt lovbro		312
I tillegg saker løyste minneleg gjennom lokal avklaring mellom dei involverte		211

*Omfattar også omsorgssenter og senter for foreldre og barn

også kontroll med korleis barnevernstenestene held fristane som er fastsette i barnevernslova. Dei behandler også klager på vedtak som barnevernstenestene har gjort, og klager på tvangsbruk og avgrensing av rettar i institusjonane.

Tilsynssakene som inngår i tabell 1, er dei sakene som fylkesmennene har avslutta på grunn av hendingar og forhold dei får informasjon om. I 2015 avslutta fylkesmennene behandlinga av 965 tilsynssaker, ein auke på 14 prosent frå 2014. Av desse sakene var 211 slik at fylkesmennene fann det mest tenleg at verksemda sjølv følgde opp moglege lovbro i samråd med den som har klaga på verksemda.

Meir enn 90 prosent av tilsynssakene er retta mot den kommunale barnevernstenesta. Resten er retta mot institusjonar eller Bufetat.

Tabell 2 viser kva reglar i barnevernslova som er vurderte i dei hendingsbaserte tilsynssakene. Totalt var det gjort 1372 vurderingar i dei 754 sakene. I 596 av vurderingane (43 prosent) blei det konkludert med lovbro.

Tabell 3 gjeld forskriftspålagde tilsyn i barnevernsinstitusjonane. Det er stor variasjon mellom fylkesmennene når det gjeld kor mange einingar dei må føre tilsyn med.

Tilsyn med barnevernsinstitusjonar utgjer ein stor del av arbeidet som fylkesmennene utfører innanfor barnevernet. I 2015 blei det gjennomført 887 tilsyn med barnevernsinstitusjonane, ein liten nedgang frå 2014. 405 (45 prosent) av tilsyna, var umelde. Fylkesmennene ført tilsyn med 174

Tabell 3 Tilsyn med barnevernsinstitusjonar utførte av fylkesmennene i 2015

Fylkesmannen i	Talet på eininger i	Talet på gjen- nomførte tilsyn	Talet på samtalar med barn	Samtaledel*
	2015	2015	2015	2015
Østfold	42	90	129	46%
Oslo og Akershus	79	144	122	30%
Hedmark	31	61	104	53%
Oppland	18	64	85	51%
Buskerud	16	34	56	70%
Vestfold	11	34	85	71%
Telemark	14	33	39	46%
Aust-Agder	9	15	23	70%
Vest-Agder	24	47	69	63%
Rogaland	30	69	103	56%
Hordaland	48	118	129	42%
Sogn og Fjordane	6	19	42	57%
Møre og Romsdal	8	21	53	66%
Sør-Trøndelag	36	39	156	73%
Nord-Trøndelag	7	11	38	55%
Nordland	4	12	55	75%
Troms	26	70	96	64%
Finnmark	3	6	24	60%
Heile landet	412	887	1408	53%

*Den delen barn det blei samtalt med, ut frå talet på barn som var registrerte i institusjonen da tilsynet blei gjennomført

institusjonar i 2015, mot 184 i 2014. Desse institusjonane hadde 412 einingar som fekk to eller fire tilsyn, avhengig av om barna var plasserte etter dei såkalla åtferdsreglane i barnevernslova.

Ein viktig del av desse tilsyna er samtalar med barna i institusjonane. Alle skal få tilbod om samtale, men av ulike grunnar er det ikkje alle barna som er til stades eller ønskjer samtale. I 2015 hadde fylkesmennene 1408 slike samtalar, mot 1546 i 2014. Det var likevel ein oppgang i delen barn – av dei som hadde plass i institusjonane – som fylkesmennene hadde samtale med: 53 prosent i 2015 mot 51 prosent i 2014.

Den store variasjonen i samtaleandel skyldas at somme fylkesmenn registrerer tilbod om samtale til barnet, andre registrerer bare gjennomførde samtalar.

I 2015 har det vore ein stor vekst i talet på omsorgssenter for mindreårige asylsøkjrar som fylkesmennene skal føre tilsyn med. Ved inngangen til året var det omsorgssenter i fem fylke, ved utgangen i 17. Sidan mange sentera blei etablerte sein på året, har berre elleve av fylkesmennene gjennomført tilsyn, men fleire har hatt møte med leiinga for å førebu tilsyn. 53 tilsyn blei gjennomførte. Under desse tilsyna hadde fylkesmennene samtale med 343 barn, eller 84 prosent av barna som var registrerte. Fylkesmennene opplyser om at det er vanskeleg å få kvalifiserte tolkar.

Fem av fylkesmennene har gjennomført tilsyn med senter for foreldre og barn. I Noreg er det registrert 21 senter, og dei skal ha tilsyn minimum annakvart år.

Tabell 4 Avslutta klager på vedtak i barnevernet og barnevernsinstitusjonar

Fylkesmannen i	2013 Talet på avslutta saker	2014 Talet på avslutta saker	2015 Talet på avslutta saker	Del saker med heilt eller delvis medhald for klagar
	2013 Talet på avslutta saker	2014 Talet på avslutta saker	2015 Talet på avslutta saker	Del saker med heilt eller delvis medhald for klagar
Østfold	29	44	29	24 %
Oslo og Akershus	105	195	116	16 %
Hedmark	23	47	32	16 %
Oppland	20	15	12	17 %
Buskerud	52	32	28	32 %
Vestfold	38	35	22	27 %
Telemark	22	19	10	10 %
Aust-Agder	8	7	14	43 %
Vest-Agder	57	27	30	13 %
Rogaland	58	67	45	36 %
Hordaland	46	67	67	33 %
Sogn og Fjordane	16	19	8	50 %
Møre og Romsdal	16	8	15	20 %
Sør-Trøndelag	25	16	12	33 %
Nord-Trøndelag	8	10	27	41 %
Nordland	8	21	15	20 %
Troms	61	25	44	39 %
Finnmark	10	6	3	33 %
Heile landet	602	660	529	26 %

Tabell 5 Vurderingsgrunnlag i avslutta klager på vedtak i barnevernstenesta og i barnevernsinstitusjonane

Vurderte lovreglar	Tal gonger vurderte	Heilt eller delvis medhald for klagaren
Barnevernstenester (kommunale)	139	42%
Bvl. § 1-3 annet ledd Ettervern	40	19
Bvl. § 4-4 første ledd Råd og veileding	3	2
Bvl. § 4-4 annet ledd Hjelpetiltak	57	21
Bvl. § 4-4 fjerde ledd Plass i fosterhjem/institusjon/omsorgssenter	3	2
Bvl. Andre rettigheter	36	15
Barnevernsinstitusjonar og omsorgssenter (offentlege og private)	480	18%
Rettighetsforskr. § 14 Tvang i akutte faresituasjoner	172	41
Rettighetsforskr. § 15 Kroppsvistasjon	19	1
Rettighetsforskr. § 16 Ransaking av rom og eiendeler	40	6
Rettighetsforskr. § 17 Beslaglegging, tilintetgjøring eller overlevering til politiet	21	1
Rettighetsforskr. § 22 Bevegelsesbegrensinger	80	7
Rettighetsforskr. § 23 Besøk i institusjonen	2	
Rettighetsforskr. § 24 Elektroniske kommunikasjonsmidler	85	14
Rettighetsforskr. Andre rettigheter	61	18
Sum vurderingsgrunnlag	619	147
Sum saker vurderingane er fordelte på	529	

Fylkesmennene har gjennomført 95 tilsyn med barnevernstestene, og sju tilsyn med Barne-, ungdoms- og familieetatene (Bufetat). Tilsynet med barnevernstenestene var i hovudsak ein del av det landsomfattande tilsynet med korleis kommunane følgde opp meldingar og gav tilbakemelding til melderane. Tilsynet er dels gjennomført som systemrevisjon, dels som oppfølging av kommunale eigenverderingar. Det blei gjennomført 37 systemrevisjnar, og 50 kommunar utførte eigenverderingar.

Fylkesmennene har rapportert at lovbroten i til saman 18 tilsyn med barnevernstenester frå 2014 eller tidlegare, framleis ikkje var ordna opp i ved utgangen av 2015.

Det er relativt få klagesaker innanfor barnevernet. Hovudtyngda av dei 529 realitetsbehandla sakene i 2015 var klagesaker frå barn i barnevernsinstitusjonar om bruk av tvang og avgrensingar. Rettighetsforskrifta, som gjeld for barnevernsinstitusjonar og omsorgssenter for mindreårige, gir institusjonane rett til – på visse vilkår – å bruke tvang og setje i verk avgrensande tiltak. Klagene mot barnevernstenestene gjeld tenester og tiltak, eller mangl på slike.

I 2015 kom det inn 604 saker. Fylkesmennene avslutta behandlinga av 589 saker, og 60 av klagene blei avviste. Tabell 4 har berre med dei realitetsbehandla sakene, altså ikkje dei avviste. Gjennomsnittleg saksbehandlingstid for

dei realitetsbehandla sakene var 1,5 månad. Det er eit gjennomgåande trekk at klager på tvangsbruk blir prioriterte og avgjorde relativt raskt. Prosentdelen der klagar får heilt eller delvis medhald, er høgare for saker som er retta mot barnevernstenester (42 prosent) enn for klager mot institusjonane (18 prosent).

I ei sak kan fleire tilhøve, og dermed fleire lovreglar, bli vurderte. I tabell 5 er ei oversikt over vurderingane, og ho skil mellom barnevernstenestene og institusjonane.

Statens helsetilsyn behandla, som overordna organ, ingen førespurnader om å overprøve klagesaker etter barnevernslova i 2015.

Statens helsetilsyn er klageinstans for pålegg som fylkesmennene gir. Det kom inn klage på éi sak om stenging av institusjon. Vedtaket om stenging blei stadfesta.

Sosiale tenester

Tilsyn

Tilsyn blir gjennomførte ved at fylkesmennene behandler hendingar og tilhøve som dei blir kjende med eller ved at det blir gjennomført planlagt tilsyn, vanlegvis som systemrevisjon.

Tradisjonelt behandlar fylkesmennene få tilsynssaker. I 2015 blei 87 saker avslutta. 29 av sakene blei overførte til Nav-kontor for vidare oppfølging, sidan sakene tilsa at verksemda sjølv følgde opp moglege lovbroten. Fylkesmen-

Tabell 6 Planlagde tilsyn med sosiale tenester i Nav utførte av fylkesmennene, 2015

Fylkesmannen i	Systemrevisjonar	Oppfølging av eigenverdinger
Østfold	1	4
Oslo og Akershus	4	13
Hedmark	1	8
Oppland	3	9
Buskerud	5	5
Vestfold	4	3
Telemark	2	5
Aust-Agder	4	0
Vest-Agder	3	2
Rogaland	1	9
Hordaland	6	0
Sogn og Fjordane	4	0
Møre og Romsdal	0	14
Sør-Trøndelag	5	0
Nord-Trøndelag	1	0
Nordland	4	6
Troms	2	8
Finnmark	3	0
Heile landet	53	86

nene vurderte 58 saker. I 34 prosent av vurderingane blei det påpeikt lovbro.

I 2015 gjennomførte fylkesmennene 53 systemrevisjonar og følgde opp 86 kommunar som har teke del i ei eigen-vurdering av tenestene. 36 av systemrevisjonane og alle eigenvurderingane inngikk i det landsomfattande tilsynet retta mot tenester til unge mellom 17 og 23 år.

Fylkesmennene har rapportert at lovbro i til saman sju tilsyn sosialtenestene frå 2014 eller tidlegare, framleis ikkje var ordna opp i ved utgangen av 2015.

Klager

Det er relativt mange klager innanfor sosialtenesta, sjølv om talet er lågt sett i forhold til vedtaka som blir gjorde overfor dei ca. 125 000 mottakarane av sosialhjelp. I 2015 kom det inn 4140 klagesaker, mot 3860 i 2014. 4022 saker blei avslutta, og av desse blei 71 avviste. 88 prosent av dei realitetsbehandla sakene blei avslutta innan tre månader. Talet på ubehandla saker ved utgangen av året var 683.

77 prosent av vedtaka som det blei klaga på, blei stadfesta. Gjennom mange år er omrent fire av fem klager blitt stadfesta. Tolv prosent av vedtaka blei endra, og elleve prosent blei oppheva og sakene sende tilbake til Nav-kontoret for ny behandling.

Tabell 8 Vurderingane til fylkesmennene i klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav, 2015

Vurderte lovreglar i sosialtenestelova	Talet på gonger vurderte	Av desse heilt eller delvis medhald for klagaren
Verkeområdet for lova for personar uten fast bustad i Noreg (§ 2)	137	33 %
Opplysning, råd og rettleiing (§ 17)	30	43 %
Stønad (§§ 18 og 19)	3636	21 %
Bruk av vilkår (§ 20)	120	43 %
Mellombels butilbod (§ 27)	32	38 %
Kvalifiseringsprogrammet (§§ 29-40)	38	18 %
Andre tema i sosialtenestelova	142	39 %
Sum vurderingsgrunnlag	4135	
Talet på saker vurderingane er fordele på	3951	

Dei fleste klagesakene gjeld økonomisk stønad, men ein del gjeld andre tema etter sosialtenestelova. I tabell 8 gir vi ei oversikt over klagetema og utfallet av sakene som fylkesmennene har behandla.

Statens helsetilsyn fekk som overordna organ éi klagesak til overprøving i 2015. Vedtaket til fylkesmannen blei ikkje endra.

Helse- og omsorgstenester

Tilsyn med helse- og omsorgstenestene blir dels utførte av fylkesmennene, og dels av Statens helsetilsyn. I gjennomgangen nedanfor skildrar vi først tilsyn og klagesaker som fylkesmennene har utført og behandla, deretter oppgåver som Statens helsetilsyn har utført.

Planlagt tilsyn

Kommunale helse- og omsorgstenester

I 2015 gjennomførte fylkesmennene 304 planlagde tilsyn i den kommunale helse- og omsorgstenesta. Av desse var 136 systemrevisjonar, der 37 av revisjonane var gjennomførte som ledd i det landsomfattande tilsynet retta mot samhandlinga om utskriving av pasientar frå spesialisthelsetenesta til kommunen. I tillegg blei 149 tilsyn gjennomførte som oppfølging av kommunale eigenvurderingar, og 19 ved bruk av andre tilsynsmetodar, som stikkprøver og umelde tilsyn.

Fylkesmennene har rapportert at lovbro i til saman 24 tilsyn med kommunale helse- og omsorgstenester frå 2014 eller tidlegare framleis ikkje var ordna opp i ved utgangen av 2015.

Spesialisthelsetenester

I 2015 gjennomførte fylkesmennene 37 planlagde tilsyn i spesialisthelsetenesta. 35 var systemrevisjonar, to var annan metodikk.

I tilsyn retta mot spesialisthelsetenesta er det vanleg å setje saman tilsynslag frå fleire fylkesmenn i éin region. Fylkesmennene har dermed vore involverte i langt fleire tilsyn enn fylkesfordelinga viser.

Tabell 9 Planlagde tilsyn med helse- og omsorgstenester utført av fylkesmennene 2015

Fylkesmannen i	Tilsyn i kommunar			
	System-revisjonar	Oppfolging av eigen-vurderingar	Andre metodar	Tilsyn i spesialist-helsetenesta
Østfold	3	18	0	1
Oslo og Akershus	6	0	0	2
Hedmark	10	21	3	2
Oppland	10	0	0	1
Buskerud	2	0	1	2
Vestfold	8	0	7	2
Telemark	9	0	0	3
Aust-Agder	6	0	0	3
Vest-Agder	8	0	0	5
Rogaland	6	23	1	2
Hordaland	19	41	0	2
Sogn og Fjordane	6	31	0	1
Møre og Romsdal	10	15	4	3
Sør-Trøndelag	10	0	0	2
Nord-Trøndelag	5	0	0	2
Nordland	9	0	0	2
Troms	4	0	3	1
Finnmark	5	0	0	1
Heile landet	136	149	19	37

Tabell 10 Tilsynssaker, helse/omsorg, hos fylkesmennene – tal på avslutta saker 2013–2015

Fylkesmannen i	Sakene i 2015				
	Avslutta i 2013	Avslutta i 2014	Avslutta i 2015	med eitt eller fleire påpektre lovbroter	sende over til Helsetilsynet for vurdering av administrativ reaksjon
Østfold	131	133	186	88	17
Oslo og Akershus	420	353	456	170	94
Hedmark	137	139	171	77	20
Oppland	77	81	123	43	24
Buskerud	185	138	136	62	12
Vestfold	112	148	114	60	19
Telemark	86	114	94	40	14
Aust-Agder	58	64	79	28	14
Vest-Agder	141	118	97	39	4
Rogaland	151	241	238	87	11
Hordaland	228	221	215	61	51
Sogn og Fjordane	56	74	88	41	12
Møre og Romsdal	124	118	127	35	26
Sør-Trøndelag	120	117	148	50	15
Nord-Trøndelag	81	122	139	36	16
Nordland	97	161	146	43	30
Troms	103	104	164	65	17
Finnmark	57	58	58	18	9
Heile landet	2364	2504	2779	1043	405
I tillegg avslutta utan vurdering	478	538	721		

Fylkesmennene har rapportert at lovbro i til saman 6 tilsyn med spesialisthelsetenester frå 2014 eller tidlegare framleis ikkje var ordna opp i ved utgangen av 2015.

Samhandlingstilsynet

I 2015 gjennomførte fylkesmennene landsomfattande tilsyn med samhandlinga om utskrivning av pasientar frå spesialist-helsetenesta til kommunen. Tilsynet blei gjennomført som systemrevisjon. Det blei gjennomført i alt 56 tilsyn, med 19 helseføretak og 37 kommunar. Fylkesmennene konkluderte med brot på krav i lov og forskrift for 13 av helseføretaka og 23 av kommunane.

Hendingsbasert tilsyn

Tilsynssaker behandla av fylkesmennene

Tilsynssaker er saker som er behandla på grunn av klager frå pasientar, pårørande og andre kjelder, og som handlar om mogleg svikt i tenestene. For heile landet var det 3325 nye tilsynssaker innan helse og omsorg i 2015. Det er

Tabell 11 Vurderingsgrunnlag i avslutta tilsynssaker hos fylkesmennene, 2015

	Tal vurde-ringar	Av dette konstatert lovbro eller grunnlag for oversending til Statens helsetilsyn
Lovregel i helsepersonellova		
Forsvarleg verksemd: Omsorgsfull hjelp (§ 4)	122	51
Forsvarleg verksemd: Rollesamanblanding (§ 4)	49	33
Forsvarlig føreskriving av vanedannande legemiddel (§ 4)	177	113
Helsefagleg forsvarleg verksemd elles (§ 4)	944	412
Akutt hjelp (§ 7)	8	4
Informasjon (§ 10)	54	37
Organisering av verksem (§ 16)	72	37
Teieplikt, opplysningsrett, opplysningsplikt (kap. 5 og 6)	164	117
Pasientjournal (§§ 39-41)	290	234
Åtferd som svekkjer tilliten til helsepersonell (§ 56)	57	45
Ueigna som helsepersonell (§ 57)	115	110
Andre pliktreglar i helsepersonellova	150	94
Lovregel i spesialisthelsetenestelova		
Plikt til forsvarleg verksemd (§ 2-2)	1016	355
Andre pliktreglar i spesialisthelsetenestelova	160	94
Lovregel i helse- og omsorgstenestelova		
Kommunana sitt overordna ansvar (§ 3-1)	88	43
Plikt til forsvarleg verksemd (§ 4-1)	672	290
Informasjon (§ 4-2a)	14	8
Forsvarlege journal- og informasjonssystem (§ 5-10)	25	16
Andre pliktreglar i helse- og omsorgstenestelova	51	31
Pliktreglar i anna helselovgiving	77	47
Sum vurderingsgrunnlag	4305	2171

Fleire saker omfattar meir enn éi vurdering opp mot meir enn éin helsearbeidar og/eller éi verksemd. Derfor blir sum vurderingsgrunnlag større enn talet på saker.

omtrent like mange nye saker som i 2014. Talet på avslutta saker auka likevel frå 3042 i 2014 til 3500 i 2015. Dermed har talet på tilsynssaker som er under arbeid (restansar) hos fylkesmennene, blitt tilsvarende redusert.

Hos fylkesmennene blei det konstatert eitt eller fleire lovbro i 38 prosent av sakene (1043 av 2779). I tillegg blei 405 (15 prosent) vurderte som så alvorlege at dei blei sende over til Helsestilsynet for vurdering av administrativ reaksjon mot helsepersonell. Desse prosentdelane er på nivå med året før. I 2014 var delen med påpeikte lovbro 34 prosent, mens delen saker som var sende over til Helsestilsynet, var 18 prosent.

Tilsynssakene er ofte samansette, slik at mange av dei blir vurderte etter meir enn éin pliktregel (meir enn eitt vurderingsgrunnlag). I 2015 auka talet på vurderingsgrunnlag til 4305 frå 3830 året før. Det er plikta til å gi forsvarlege helsetenester som oftast blir vurdert. Plikta til forsvarleg verksemde er både ei individuell plikt (helsepersonellova § 4) og ei plikt som verksemder har (spesialisthelsetenestelova § 2-2 og den kommunale helse- og omsorgstenestelova § 4-1). Samla sett gjaldt 69 prosent av vurderingane éin av desse reglane.

Klagesaker om manglande oppfylling av rettar i helse- og omsorgstenesta

Fylkesmannen er klageinstans når ein person ikkje får oppfylt rettane som er gitt i pasient- og brukarrettslova og i helse- og omsorgslovgivinga elles. Den som har ansvaret for tenesta (kommunen, sjukehuset/helseføretaket osv.), skal ha vurdert saka på nytt før fylkesmannen behandlar klaga.

Med unntak av 2014 har talet på rettsklager innanfor helse og omsorg auka dei siste åra. Auken var på 226 saker (frå 2916 til 3142), som svarer til åtte prosent.

I ein firedebel av sakene fekk den som klaga, medhald, anten ved at fylkesmannen endra vedtaket til fordel for klagaren, eller ved at fylkesmannen sende saka tilbake for ny behandling.

Det blir klaga mest på manglande refusjon av reiseutgifter til og frå behandling i spesialisthelsetenesta (pasient- og brukarrettslova § 2-6). I 2015 behandla fylkesmannen 925 klager på manglande refusjon av reiseutgifter. Det er ein nedgang på 93 frå året før.

Det er ikkje høve til å klage på vedtak fylkesmannen gjer i ein rettsklage. Statens helsetilsyn kan vurdere saka som overordna forvaltningsorgan. Statens helsetilsyn har i 2015 delvis gjort om vedtaket til fylkesmannen i éi sak og oppheva vedtaket til fylkesmannen i éi anna sak.

Tabell 12 Klagesaker om manglande oppfylling av rettar i helse- og omsorgstenestelovgivinga.

Fylkesmannen i	2013	2014	2015	Del saker i 2015 med heilt eller delvis medhald for klagar*
	Talet på behandla saker	Talet på behandla saker	Talet på behandla saker	
Østfold	183	174	188	32 %
Oslo og Akershus	504	482	638	32 %
Hedmark	175	145	131	37 %
Oppland	173	110	110	19 %
Buskerud	160	142	167	29 %
Vestfold	147	174	167	32 %
Telemark	88	89	77	29 %
Aust-Agder	46	43	53	9 %
Vest-Agder	130	131	143	20 %
Rogaland	157	146	195	17 %
Hordaland	380	342	332	15 %
Sogn og Fjordane	90	58	114	18 %
Møre og Romsdal	148	225	162	23 %
Sør-Trøndelag	91	120	125	25 %
Nord-Trøndelag	85	81	108	14 %
Nordland	209	200	173	29 %
Troms	171	143	176	24 %
Finnmark	54	111	83	27 %
Heile landet	2991	2916	3142	25 %

*Del saker der fylkesmannen anten endra vedtak i førsteinstansen heilt eller delvis, eller der han sende saka tilbake til førsteinstansen for ny behandling på grunn av formelle feil som førsteinstansen hadde gjort.

Rettstryggleik ved bruk av tvang og makt

Kapittel 9 i helse- og omsorgstenestelova regulerer bruken av tvang overfor personar med psykisk utviklingshemming. Formålet er å unngå eller redusere bruken av tvang og hindre at personar utset seg sjølv eller andre for vesentleg skade. Som tvang reknar vi både tiltak som personen ikkje ønskjer, og tiltak som objektivt er å rekne som tvang. Tiltaka er grovt delte i to grupper: skadeavverjande tiltak og tiltak for å dekkje dei grunnleggjande behova til tenestemottakaren, jf. helse- og omsorgstenestelova § 9-5 tredje ledd bokstav b og c.

Fylkesmannen må godkjenne vedtak før ein kan setje i verk tvangstiltak. I 2015 overprøvde fylkesmannen 1511 vedtak, mot 1409 året før. 1407 av vedtaka blei godkjende.

64 prosent av tiltaka som blei godkjende, omfatta tiltak for å dekkje dei grunnleggjande behova til tenestemottakarane, og 36 prosent gjaldt skadeavverjande tiltak.

Ved utgangen av 2015 var det vedtak med verksame tvangstiltak overfor 1255 personar, mot 1239 ved utgangen av 2014. 41 prosent av vedtaka gjaldt kvinner, 59 prosent gjaldt menn. Dei godkjende vedtaka omfatta 4884 enkelttiltak, mot 4324 i 2014.

Tabell 13 Klagesaker om manglende oppfylling av rettar innanfor helse og omsorg – tal på vurderinger i saker avslutta av fylkesmennene, 2015

	Talet på vurderinger	Av desse heilt eller delvis medhald for klagaren
Pasient- og brukarrettslova (pbrl.) § 2-1a. Rett til nødvendig hjelp frå kommunen		
– akutt hjelp	1	
– helsetenester i heimen	87	24
– plass i sjukeheim	166	54
– plass i annan institusjon	63	10
– praktisk bistand og opplæring	189	87
– støttekontakt	188	85
– brukarstyrt personleg assistanse	203	93
– omsorgslønn	405	132
– avlastningstiltak	192	89
– kommunal helse- og omsorgshjelp elles	93	32
Pbrl. § 2-1b. Rett til nødvendig helsehjelp frå spesialisthelsetenesta	370	66
Pbrl. § 2-2. Rett til vurdering	7	2
Pbrl. § 2-3. Rett til fornya vurdering	7	4
Pbrl. § 2-4. Rett til val av sjukehus m.m.	3	2
Pbrl. § 2-5. Rett til individuell plan	14	3
Pbrl. § 2-6. Rett til sjuketransport	925	68
Pbrl. kapittel 3. Rett til medverknad og informasjon	32	6
Pbrl. kapittel 4. Samtykke og rett til å nekte helsehjelp	2	1
Pbrl. kapittel 5. Rett innsyn/retting/sletting i journal	58	23
Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester	237	45
Andre lovparagrafer som gir rettar på helse- og omsorgsområdet	21	7
Sum vurderingsgrunnlag	3263	833
Talet på saker vurderingane er fordelt på*	3145	794

*Somme av sakene omfattar vurderingar opp mot meir enn éin rettsregel. Derfor blir summen av vurderingar høgare enn summen av talet på saker.

Tabell 14 Tvang og makt overfor personar med psykisk utviklingshemming, helse- og omsorgstenestelova kap. 9

Fylkesmannen i	Skadeavverjande tiltak i nødsituasjoner Talet på melde tiltak	Talet på personar tiltaka gjaldt	Talet på overprovde vedtak	Talet på godkjende vedtak	Talet på personar med godkjende vedtak per 31.12.2015	Talet på tilsyn på staden
Østfold	409	64	25	23	22	5
Oslo og Akershus	3337	368	258	234	216	27
Hedmark	833	67	113	113	115	14
Oppland	185	51	71	59	52	17
Buskerud	247	53	96	89	88	4
Vestfold	153	25	60	53	45	3
Telemark	121	34	37	36	30	6
Aust-Agder	115	28	23	23	18	17
Vest-Agder	232	38	72	72	67	7
Rogaland	139	50	171	161	158	12
Hordaland	883	123	219	217	173	37
Sogn og Fjordane	108	19	18	18	17	10
Møre og Romsdal	374	64	121	103	80	2
Sør-Trøndelag	701	68	66	64	59	12
Nord-Trøndelag	346	31	35	25	24	5
Nordland	107	31	74	72	58	19
Troms	147	27	47	40	37	3
Finnmark	10	6	5	5	4	5
Landet	8447	1147	1511	1407	1255	205

Dei vanlegaste tvangstiltaka er å avgrense tilgangen til mat, drikke, nyttingsmiddel og egedeler; halding; utgangsalarm; innlåsing av gjenstandar; tvangspiele (tanppuss, vask, dusj, negle- og hårklipl); sengealarm; låsing av dør/vindauge; skjerming; nedlegging; spesialklede; sengegrind og fotfølging.

Fylkesmennene registrerte også skadeavverjande tiltak i nødssituasjonar som ikkje var regulerte i vedtak. Det har vore noko ulik praksis blant fylkesmennene om nødssituasjonar blir registrerte, eller om også tvang for å dekkje grunnleggjande behov er med – for eksempel før slik tvang er regulert i godkjende vedtak, eller der vedtak har gått ut. Konsekvensen er at det er ein stor variasjon i talet på registreringar, som meir kjem av registreringspraksis enn av tvangsutving. For 2015 er det berre tiltak som er melde inn som skadeavverjande tiltak i nødssituasjonar, som er registrerte. Talet på tiltak – 8372 – er derfor vesentleg lågare enn tidlegare år. I 2014 blei det registrert 16 823 tiltak. Totalt var 1147 personar utsette for skadeavverjande tiltak i nødssituasjonar, mot 1167 i 2014.

Det er vanlegvis svært få klager på denne typen tvangsbruk. I 2015 blei det registrert 13 klager på avgjelder om tvang i nødssituasjonar og overprøvde vedtak.

Fylkesmennene gjennomførte 205 tilsyn på staden for å kontrollere godkjende tvangstiltak eller undersøkje forholda der fylkesmannen anten kjenner til eller reknar med at det blir brukt tvang. I 2014 blei det gjennomført 198 tilsyn på staden.

Tabell 15 Korleis fylkesmennene behandla vedtak etter pasient- og brukarrettslova kap. 4A, 2015

	Gjennomgang ved innkomst		Fornya gjennomgang av vedtak som varer lenger enn 3 md.		Behandla klager på vedtak Tal
	Tal	Del oppheva eller endra	Tal	Del oppheva eller endra	
Østfold	311	3%	61	7%	
Oslo og Akershus	547	10%	116	8%	2
Hedmark	163	15%	68	12%	1
Oppland	175	3%	94	15%	
Buskerud	127	26%	42	5%	2
Vestfold	204	13%	73	5%	2
Telemark	206	19%	73	4%	
Aust-Agder	47	13%	26	15%	
Vest-Agder	196	10%	79	3%	
Rogaland	227	15%	96	16%	1
Hordaland	263	10%	91	12%	2
Sogn og Fjordane	55	5%	18	6%	
Møre og Romsdal	239	8%	115	6%	
Sør-Trøndelag	280	13%	141	29%	2
Nord-Trøndelag	98	3%	14	7%	
Nordland	400	1%	326	37%	1
Troms	188	24%	72	6%	3
Finnmark	47	2%	33	18%	
Landet	3773	10%	1538	17%	16

Kapittel 4A i pasient- og brukarrettslova gjeld somatisk helsehjelp til pasientar utan samtykkekompetanse, og som motset seg helsehjelp. Pasientane det gjeld, er hovudsakleg demente og psykisk utviklingshemma. Helsetenesta skal fatte vedtak om bruk av tvang. Kopi av vedtaket skal sendast til fylkesmannen, som skal gå gjennom vedtaket og kan endre det eller oppheve det. I 2015 behandla fylkesmennene 3773 vedtak mot 3124 året før.

Dersom det ikkje er klaga på vedtak om tvungen helsehjelp etter kapittel 4A, og helsehjelpa varer, skal fylkesmannen av eige tiltak vurdere om det framleis er behov for helsehjelpa når det har gått tre månader frå vedtaket blei gjort. Eit vedtak varer maksimalt eitt år. Når vedtakstida er over, må verksemda vurdere situasjonen på nytt og eventuelt gjere nytt vedtak. Talet på tremånadersgjennomgangar hos fylkesmennene var 1538 i 2015 mot 1222 året før.

Fylkesmennene oppheva eller endra ti prosent av vedtaka som dei gjekk gjennom då dei fekk dei inn, og 17 prosent av vedtaka ved den fornya gjennomgangen etter tre månader. Det er svært få klager på vedtak om tvungen helsehjelp etter kapittel 4A, mindre enn ein halv prosent. I 2015 blei det behandla 16 klager, mens det blei behandla tolv klager året før.

Statens helsetilsyn behandla i 2015 éi klage på fylkesmannens vedtak etter kapittel 4A. Vi stadfesta vedtaket. Éi klage blei ikkje realitetsbehandla.

Tilsynssaker behandla av Statens helsetilsyn

Statens helsetilsyn behandlar dei alvorlegaste tilsynssakene, som i all hovudsak blir sende over frå fylkesmennene. I 2015 behandla vi 592 saker mot helsearbeidarar og verksemder i helse- og omsorgstenesta, mot 403 i 2014. Median saksbehandlingstid var 6,2 månader, mot 6,4 månader i 2014.

I 2015 fekk Statens helsetilsyn 481 nye saker til behandling, mot 492 i 2014. Per 31. desember 2015 var 230 tilsynssaker til behandling i Statens helsetilsyn, mot 341 året før.

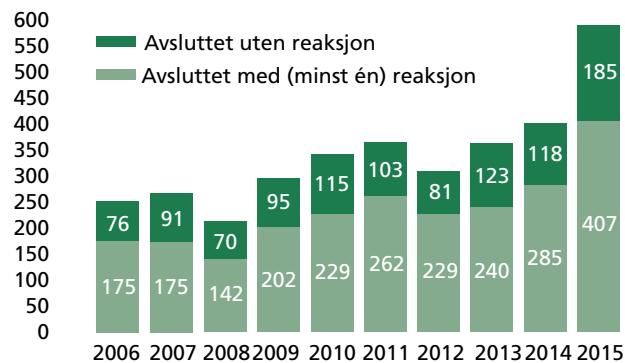
Reaksjonar i tilsynssakene

Statens helsetilsyn gav 368 reaksjonar retta mot helsepersonell i 2015, mot 247 i 2014. Vi konkluderte med brot på helse- og omsorgslovgivinga overfor 59 verksemder (44 i 2014). I 2015 avslutta vi 185 saker utan å gi reaksjonar mot helsepersonell eller peike på brot overfor verksemder (118 i 2014).

Reaksjonar mot helsepersonell

Det var 145 helsearbeidarar som mista til saman 160 autorisasjonar i 2015. Dette er ein auke på 23 frå året før. Årsakene til at autorisasjonen blei kalla tilbake, er i dei fleste tilfella misbruk av rusmiddel og åtferd som ikkje kan foreinast med yrkesutøvinga. Åtferda omfattar blant anna tjuveri av legemiddel. Åtferd omfattar også

Figur 1 Talet på avslutta tilsynssaker og reaksjoner

handlingar både i og utanfor tenesta som svekkjer tilliten til helsepersonell i så stor grad at han eller ho blir ueigna, for eksempel narkotikalovbrot eller vald mot pasient.

I 2015 fekk 14 helsearbeidarar avgrensa autorisasjon i samsvar med helsepersonellova § 59 a, og fem i samsvar med § 59 i lova. Åtte legar mista rekvireringsretten for legemiddel i gruppe A og B heilt eller delvis, mot sju i 2014. Vi kalla tilbake éi spesialistgodkjenning.

Statens helsetilsyn suspenderte autorisasjonen til 36 helsearbeidarar mens saka vart behandla. Vidare fekk to legar suspendert rekvireringsretten for legemiddel i gruppe A og B.

Det var 16 helsearbeidarar som gav frivillig avkall på autorisasjonen, og sju legar gav frivillig avkall på rekvireringsretten for legemiddel i gruppe A og B.

I 2015 bad Statens helsetilsyn om sakkunnig vurdering i 15 tilsynssaker. Vidare påla vi fire helsearbeidarar å la seg bli sakkunnig undersøkt medisinsk eller psykologisk, jf. helsepersonellova § 60.

Reaksjoner mot verksemder

Dei fleste tilsynssakene mot verksemder blir avslutta av fylkesmennene. Talet på slike saker som er behandla av Statens helsetilsyn, er derfor relativt lågt samanlikna med det totale talet på avslutta saker.

I 2015 behandla Statens helsetilsyn 102 saker mot verksemder i spesialisthelsetenesta og den kommunale helse- og omsorgstenesta (80 i 2014). Vi peikte på brot på helse- og omsorgslovinga overfor 59 verksemder (44 i 2014). I 13 av sakene låg det føre brot på opplysningsplikta til tilsynsorganet.

Pålegg og tvangsmulkt

Statens helsetilsyn gav i 2015 ingen pålegg eller varsel om tvangsmulkt til verksemder med heimel i spesialisthelsetenestelova § 7-1. Vi avgjorde å drive inn éi vedteken tvangsmulkt mot eit helseføretak der vi fatta vedtaket om tvangsmulka i 2013.

Vi påla at eit forskingsprosjekt ved eit universitet skulle stansast med heimel i helseforskningslova § 51. Vidare påla vi eit helseføretak å stanse eit forskingsprosjekt og legge ned forskingsbiobanken, jf. helseforskningslova § 51.

Statens helsetilsyn gav to pålegg til ein kommune/bydel med heimel i helsetilsynslova § 5, jf. helse- og omsorgstenestelova § 12-3 andre ledd. Med same heimelen varsla vi pålegg i tre saker mot ein annan kommune. Vidare gav vi pålegg til to ulike verksemder som ikkje hadde oppfylt opplysningsplikta til tilsynsorganet, jf. spesialisthelsetenestelova § 6-2 og helse- og omsorgstenestelova § 5-9. I to av desse sakene sende vi varsel om tvangsmulkt.

Saker under behandling av politiet/påtalemakta

Statens helsetilsyn kravde påtale i elleve saker i 2015. I 13 saker konkluderte vi med at det ikkje var grunnlag for å krevje påtale mot helsepersonell eller verksemde. Vi melde fem helsearbeidarar på bakgrunn av mistanke om straffbare forhold.

Tabell 16 Administrative reaksjoner mot helsearbeidarar, samanlikning av 2013, 2014 og 2015

Reaksjon:	År:	Åtvaring			Avgrensa autorisasjon eller lisens			Tilbakekall av autorisasjon eller lisens			Tap av rekvireringsrett heilt eller delvis			Sum 2013	Sum 2014	Sum 2015
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015			
Lege	64	54	99	7	6	14	25	32	37	7	6	8	103	98	158	
Tannlege	2	3	6				3	4	6		1		5	8	12	
Psykolog	4	2	8		1		4	2	5				8	5	13	
Sjukepleiar	8	11	19	2		2	40	52	53				50	63	74	
Jordmor	2		4				2	1	4				4	1	8	
Fysioterapeut	2	4	8			2	3	3	7				5	7	17	
Hjelpepleiar/omsorgsarbeidar/helsefagarbeidar	10	1	10		1	1	14	21	32				24	23	43	
Anna helsepersonell-gruppe	4	4	4		1		9	22	16				13	27	20	
Utan autorisasjon	18	15	22										18	15	22	
Sum	114	94	180	9	9	19	100	137	160	7	7	8	230	247	367*	

*Vi kalla også tilbake ei spesialistgodkjenning – totalt tal på reaksjoner er derfor 368

Årsaker til tilbakekall* av autorisasjon/lisens fordelt på helsepersonellkategori	Lege	Sjuke-pleiar	Hjelpepleiar/omsorgs-arbeidar/helse-fag arbeidar	Andre	Sum
Fagleg svikt	35	8	11	14	68
Sjukdom	3	2	2	1	8
Rusmiddelbruk	10	39	17	19	85
Legemiddeltjuveri		22	7	1	30
Seksuell utnytting av pasient	4	3	2	4	13
Rollesamanblanding			1	3	4
Åtferd i tenesta	7	7	10	10	34
Åtferd utanfor tenesta	2	8	6	9	25
Ikkje innretta seg etter åtvaring	6			1	7
Mista i utlandet	2				2
Sum vurderings-grunnlag	69	89	56	62	276
Talet på tilbakekall	37	53	32	38	160

* Det kan vere fleire grunnar til at autorisasjonen blir kalla tilbake i ei enkelt sak. I tabellen går det fram kva grunnlag som låg føre for å kalle tilbake autorisasjonen. I summe saker låg det føre fleire grunnlag som kvar for seg ville ha vore tilstrekkeleg for å kalle tilbake autorisasjonen. Talet på grunnlag er derfor høgare enn talet på tilbakekalla autorisasjonar.

Klage på vedtak

Statens helsetilsyn sende over 162 klager på vedtak til Statens helsepersonellnemnd (HPN) i 2015, mot 100 i 2014. Av klagene som blei sende over, var 132 klager på vedtak om administrativ reaksjon, inkludert sju suspensjonsvedtak. Vidare gjaldt 26 klager avslag på søknad om ny autorisasjon / avgrensa autorisasjon, to klager gjaldt avslag på søknad om ny rekvireringsrett for legemiddel i gruppe A og B, og éi klage gjaldt avslag på søknad om å oppheve avgrensa autorisasjon. Éi klage gjaldt eit avvisingsvedtak.

HPN behandla 117 klager på våre vedtak i 2015. Dei stadfestar 108 vedtak, gjorde om sju og oppheva to vedtak.

Behandling av søknad om ny autorisasjon og rekvireringsrett

I 2015 behandla Statens helsetilsyn 163 søknader frå 145 ulike helsearbeidrarar. Vi innvilga 59 søknader og avslo 114.

Vi gav 20 helsearbeidrarar ny autorisasjon utan avgrensinger, og 27 fekk ny avgrensa autorisasjon til å drive verksamhet på bestemte vilkår. Vi oppheva etter søknad avgrensingar i autorisasjonen for ti helsearbeidrarar. To legar fekk ny rekvireringsrett for legemiddel i gruppe A og B.

Undersøkingseininger

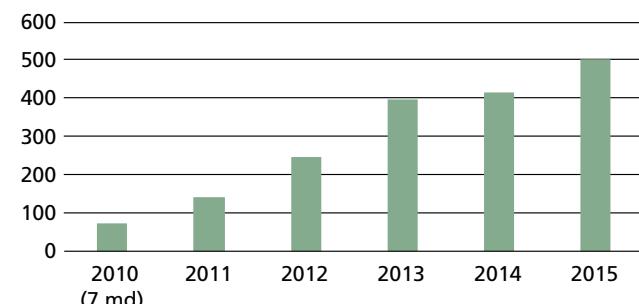
Helseføretak og verksemder som har avtale med helseføretak eller regionale helseføretak har plikt til å varsle om alvorlege hendingar til Statens helsetilsyn (spesialisthelsestenestelova § 3-3a).

Varsel komne inn i 2015

I 2015 fekk Statens helsetilsyn 501 varsel:

- 50 prosent av varsla var frå psykisk helsevern og 50 prosent frå somatisk helseteneste.
- Åtte prosent av varsla gjaldt hendingar i samband med fødslar, ni prosent gjaldt kirurgiske pasientar og 43 prosent var sjølvpåførte skadar (sjølvmort, sjølvmordsforsøk, sjølvskading og overdose).
- i 65 prosent av varsla var utfallet av hendinga dødsfall.

Figur 2 Talet på varsel fordelt på år

Vurdering av varsla

Undersøkingseininger følgjer opp varsla om alvorlege hendingar på fleire ulike måtar:

- ordinær varselhandtering – inga vidare tilsynsoppfølging
- vidare tilsynsoppfølging hos fylkesmannen
- tilsyn på staden frå Statens helsetilsyn
- førespurnad om saksforklaring frå helseføretak / privat verksamhet
- skriftleg tilsynsoppfølging frå Statens helsetilsyn

Tabell 18 Talet på varsel fordelt på utfall

Korleis varsla er følgde opp	2013	2014	2015
Ordinær varselhandtering	170	189	276
Vidare tilsynsoppfølging hos fylkesmannen	176	169	169
Førespurnad om saksforklaring	36	29	37
Tilsyn på staden	13	20	13*
Skriftleg tilsynsoppfølging frå Statens helsetilsyn	4	7	6
Totalt	399	414	501

* I tillegg utførte vi to tilsyn på steder som gjaldt saker som ikkje var varsla.

Tilsyn med handtering av blod, celler, vev og organ

Statens helsetilsyn fører jamlege tilsyn etter blodforskrifta, forskrift og handtering av humane celler og vev og forskrift om humane organ til transplantasjon. I 2015 gjennomførte vi tilsyn ved til saman fem helseføretak, fire sjukehus, to private laboratorium og éin privat fertilitetsklinik.

Tabell 19 Tilsyn etter blodforskrifta, forskrift om handtering av humane celler og vev og forskrift om humane organ til transplantasjon i 2015

Type tilsyn	Tal besøkte verksemder	Tal verksemder med avvik	Tal avvik	Tilsynsområde
Blodforskrifta	7	3	3	Blod og blodkomponenter
Forskrift om handtering av humane celler og vev	9	6	8	Egg, sæd, embryo, beinvev, smittetesting av donorar
Forskrift om humane organ til transplantasjon	3	1	1	Organdonasjon
Til saman	19	10	12	

Fire tilsyn omfatta besøk av fleire godkjende verksemder som visst i tabell 19. Vi gjennomførde tilsynsbesøk ved totalt 19 verksemder.

Folkehelse

Fem av fylkesmennene gjennomførte i 2015 tilsyn med kommunane sitt folkehelsearbeid i til saman 29 kommunar. Tilsynet var, som ved det landsomfattande tilsynet i 2014, retta mot arbeidet som kommunane driv for å ha løpende oversikt over helsetilstanden i befolkninga og faktorar som kan påverke han.

Rekneskap og personell

Tildelt budsjett for Statens helsetilsyn inkludert overførte midlar frå 2014 var 134,9 millionar kroner. Rekneskapen for 2015 viste eit meirforbruk på 0,9 millionar kroner.

Rekna om i årsverk var det 117 tilsette i Statens helsetilsyn ved utgangen av 2015.